

CRNO VIŠE NIJE U MODI

P A J P E R K E R M A N

Prevela Zvezdana Šelmić

 izdavaštvo **vulkan**

Beograd, 2014.

*Nek zvone zvona kojih još ima
Ne čekaj svoj dar savršeni
Tamo je pukotina, sve je pukotina
Kroz nju nam svetlost dolazi.
Leonard Koen, Himna*

Poglavlje jedan

Ideš li mojim putem?

Prostorija za preuzimanje prtljaga na briselskom aerodromu prostrana je i dobro osvetljena, sa više pokretnih traka koje neumorno rade. Žurila sam od jedne do druge, očajnički pokušavajući da nađem svoj crni kofer. Pošto je bio prepun novca od droge, brinula sam se mnogo više nego što je uobičajeno kad vam se zagubi prtljag.

Bila je 1993. godina, ja sam imala dvadeset tri i verovatno sam izgledala kao tipična mlada zabrinuta zaposlena žena. Ovog puta sam odbacila *martinke* u korist prekrasnih antilopskih salonki. Nosila sam crne svilene pantalone i bež sako, tipična mlada devojka, ni trunke supkulture, osim ako neko primeti tetovažu na vratu. Uradila sam tačno kako mi je rečeno, predala sam prtljag u Čikagu, preko Pariza, gde je trebalo da presednem na kratki let do Brisela.

Kada sam stigla u Belgiju, potražila sam svoj crni kofer sa točkicama na pokretnim trakama za preuzimanje prtljaga. Nije ga nigde bilo. Boreći se protiv narastajuće panike, krenula sam da se raspitujem na trapavom srednjoškolskom francuskom. „Ponekad prtljag ne uđe u pravi avion“, rekao je krupajlija koji je nadgledao trake. „Sačekajte sledeći let iz Pariza – verovatno će stići njime.“

Da li je moj kofer otkriven? Znala sam da je zabranjeno prenošenje više od deset hiljada dolara, a pogotovo za narko-bosa iz Zapadne Afrike. Da li su me nanjušili? Da li treba da prođem kroz graničnu kontrolu i zbrišem? Ili je možda kofer samo zakasnio, a ja bih time lišila velike sume novca osobu koja je u stanju da me ubije jednim

telefonskim pozivom? Odlučila sam da je ova druga mogućnost ipak strašnija. Stoga sam čekala.

Najzad je stigao i sledeći avion iz Pariza. Diskretno sam se približila svom novom „poznaniku“ kraj pokretne trake, koji se starao o svemu. Teško je flertovati kada strepiš. Onda sam ugledala kofer. „Eno ga!“, uzviknula sam oduševljeno i zgrabila ručku. Naširoko sam zahvalila čoveku i mahala sam mu dok sam vukla kofer kroz prva vrata ka terminalu, gde sam ugledala svog prijatelja Bilija kako me čeka. Slučajno sam zaobišla carinu.

„Zabrinuo sam se. Šta se desilo?“, pitao je Bili.

„Brzo u taksi!“, šapnula sam.

Nisam se usudila da dišem sve dok nismo toliko odmakli od aerodroma da smo već stigli do centra Brisela.

Dan moje dodele diploma na Koledžu Smit prošle godine bio je savršeni prolećni dan, tipičan za Novu Englesku. Po osunčanom dvorištu orile su se gajde, a guvernerka Teksasa, En Ričards, podsticala je moje koleginice i mene da krenemo u svet i pokažemo svima kakve smo. Moja porodica je blistala od ponosa dok sam primala diplomu – roditelji su se tek razveli, ali su se odlično ponašali, moji dostojanstveni baba i deda uživali su što vide svoje najstarije unuče u odori sa kapom, okruženo Vaspovcima* i bršljanom, moj mlađi brat bio je smoren do ludila. Moje organizovanije i ambicioznije koleginice imale su isplanirane poslediplomske studije ili stažiranje u neprofitnim organizacijama, ili su se vraćale kući – nimalo neobično na vrhuncu recesije prvog Buša.

A ja sam ostala u Northemptonu. Studirala sam dramu, uprkos velikoj skepsi svog oca i dede. Potičem iz porodice koja veoma ceni obrazovanje. Imamo mnoštvo lekara i advokata i profesora, sa ponekom medicinskom sestrom, pesnikom ili sudijom. Posle četiri godine studija i dalje sam se osećala kao početnica, nedovoljno kvalifikovana

* Vasповac (engl. WASP: *white anglo-saxon protestant*) – nezvaničan, ponekad pogrdan izraz za „bele anglosaksonske protestante“, to jest pripadnike američke elite, najčešće potomke prvih protestantskih naseljenika iz Evrope. (Prim. prev.)

i potpuno nespremna za život u pozorištu, ali nisam imala nikakav rezervni plan za nastavak studija, početak karijere, ili za liniju manjeg otpora – studije prava.

Nisam bila lenja. Uvek sam vredno radila tokom studija – u restoranima, barovima i noćnim klubovima – i sticala sam naklonost šefova i kolega znojem, humorom i spremnošću da radim po dve smene. Takvi poslovi i ti ljudi bili su više po mojoj meri nego mnogi od onih koje sam upoznala na koledžu. Bilo mi je drago što sam odabrala baš Smit, koledž pun pametnih i dinamičnih žena. Ipak, sada sam završila sa onim što se od mene očekivalo po rođenju i poreklu. Ludirala sam se unutar bezbednih granica na Smitu, diplomirala sam bez problema, i čeznula sam da iskusim, eksperimentišem, istražujem. Bilo je vreme da počnem da vodim sopstveni život.

Bila sam obrazovana mlada dama iz Bostona, žedna boemske kontrakulture, a bez nekog jasnog plana. Nisam imala predstavu šta da počnem sa tom dugo suzbijanom željom za avanturama, niti kako da produktivno iskoristim svoju želju da rizikujem. U mom načinu razmišljanja nije bilo ni naučnih ni analitičkih sklonosti – ja sam cenila umetnost i trud i emocije. Našla sam stan sa cimerkom iz generacije i njenom šašavom drugaricom slikarkom, i posao – konobarisala sam u pivnici. Zbližila sam se sa drugim konobarima, barmenima i muzičarima – svi smo bili jednako slobodni i uvek obučeni u crno. Radili smo, pravili smo žurke, išli smo na golišavo kupanje ili sankanje, tucali smo se, ponekad smo se zaljubljujivali. I tetovirali smo se.

Uživala sam u svemu što su nudili Northampton i obližnja Pionirska dolina. Trčala sam kilometrima po seoskim putevima, učila sam kako da nosim tuce krigli piva uz strmo stepenište, sladila se u mnoštvu romantičnih grehova sa privlačnim devojkama i mladićima, i putovala sam u Prinston, na plažu, kad bih imala slobodne dane sredinom nedelje, tokom čitavog leta i jeseni.

Kada je nastupila zima, mene je obuzela nelagoda. Prijatelji sa studija pričali su mi o poslu koji rade i životu koji vode u Njujorku, Vašingtonu i San Francisku, a ja sam se upitala šta to kog đavola radim. Znala sam da se neću vratiti u Boston. Volela sam svoju porodicu, ali posledice razvoda mojih roditelja izbegavala sam u širokom luku. Sad

kad razmišljam o tome, *evro-rejl* karta ili volontiranje u Bangladešu bili bi odlična ideja, ali ja sam nekako ostala u Dolini.

U labavom društvenom krugu u kojem sam se kretala postojala je grupa neopisivo otmenih i divnih lezbijki od trideset i nešto godina. Pred tim prefinjenim i iskusnim starijim ženama bila sam neobično stidljiva, ali kada se njih nekoliko uselilo u stan kraj moga, sprijateljile smo se. Među njima je bila uvek promukla devojka sa Srednjeg zapada po imenu Nora Džensen, sa karakterističnom kovrdžavom kosom boje peska. Nora je bila niska i pomalo je ličila na buldoga. Sve na njoj bilo je zabavno – naglasak, duhoviti promukli glas, način na koji bi nakrivila glavu da vas pogleda onim blistavim smeđim očima što vire ispod kovrdža, pa čak i način na koji je držala većito upaljenu cigaretu – sa savijenim doručjem, spremnim za neki veliki gest. Umela je da vedro i pažljivo navede osobu da se otvori, a kada bi vam posvetila pažnju, osećali ste se kao da će vas uputiti u neku svoju ličnu šalu. Nora je bila jedina iz te grupe starijih žena koja je obraćala pažnju na mene. Nije baš bila ljubav na prvi pogled, ali u Northamptonu, kad imate dvadeset dve godine i tražite avanture, bila je dovoljno zanimljiva.

A onda, u jesen 1992, prosto je nestala.

Vratila se posle Božića. Iznajmila je veći stan, sa novim nameštajem u art-deko stilu i sjajnom muzičkom linijom, gde je živela sama. Svi ostali moji poznanici visili su na kaučima iz prodavnica polovnog nameštaja, a samo je ona razbacivala novac na način koji privlači pažnju.

Nora me je pozvala da izađemo na piće, samo nas dve, što je bila novina. Da li je to sastanak? Možda je i bio, jer me je odvela u bar hotela *Northampton*, što je u tom kraju bilo najviše nalik na elegantni hotelski salon, sa bledozelenim zidovima i belim gipsanim ukrasima na sve strane. Nervozno sam naručila margaritu sa solju, a Nora je na to podigla obrve.

„Nije li malo hladno za margu?“, pitala je i naručila skoč.

Činjenica je da su januarski vetrovi oduzimali veliki deo čari zapadnom Masačusetsu. Trebalo je da naručim nešto tamno, u manjoj čaši – moja zamagljena margarita sada je delovala nekako nezrelo.

„Šta je to?“, upitala je, pokazujući metalnu kutijicu koju sam spustila na sto.

Kutijica je bila žuto-zelena i nekada su se u njoj nalazile tvrde bombone od limuna. Sa poklopca je Napoleon gledao nekuda u daljinu – prepoznatljiv po dvorogom šeširu i zlatnim epoletama. Jedna žena koju sam poznavala na Smitu koristila je tu kutijicu kao novčanik – žena iz visokog društva, najotmenija osoba koju sam ikada srela. Studirala je umetnost, živela je van kampusa, bila je vedra i radoznala i ljubazna i vrlo moderna, a jednog dana, kad sam se naglas divila kutijici, prosto mi ju je dala. Bila je savršene veličine da se u nju smeste pakla cigareta, vozačka dozvola i novčanica od dvadeset dolara. Kada sam pokušala da iz dragocene kutijice izvučem novac i platim jednu turu, Nora je samo odmahнула rukom.

„Gde si bila sve ovo vreme?“, upitala sam, a Nora me je odmerila kao da me procenjuje. Mirno mi je objasnila da je učestvovala u krijumčarenju droge za prijatelja svoje sestre, koji je bio „povezan“, i da je išla u Evropu da prođe obuku za podzemne aktivnosti kod Amerikanca, trgovca umetničkim delima, koji je takođe bio „povezan“. Krijumčarila je drogu u zemlju i bila je bogato plaćena za to.

Ostala sam bez reči. Zašto mi Nora priča sve ovo? Šta ako odem u policiju? Naručila sam još jedno piće, maltene sigurna da Nora sve to izmišlja i da je u pitanju najgluplji mogući način zavodjenja.

Jednom sam videla Norinu mlađu sestru, kada je došla da je poseti. Rekla je da se zove Hester, da je zanima okultizam, i svuda je ostavljala za sobom amajlije i pileće koščice ukrašene perjem. Mislila sam da je Hester heteroseksualna, veštičja verzija starije sestre, ali ispostavilo se da je bila ljubavnica zapadnoafričkog narko-bosa. Nora mi je pričala kako je putovala sa Hester u Benin, da upozna narko-bosa, koji se predstavljao kao Aladži i neobično je ličio na MC Hamera. Bila je gošća u njegovoj kući, prisustvovala je i bivala podvrgnuta obredu kod vračeva, i sada je bila prihvaćena kao svastika. Sve zajedno zvučalo je mračno, užasno, strašno, divljački – i neopisivo uzbudljivo. Nisam mogla da poverujem da je ona, koja čuva takvo mnoštvo užasnih i divnih tajni, rešila da se poveri baš meni.

Posle ove ispovesti, Nora kao da me je vezala za sebe. Počelo je udvaranje iz potaje. Niko ne bi mogao reći da Nora poseduje klasičnu lepotu, ali imala je duhovitosti i šarma u izobilju i bila je majstor u veštini da deluje kao da se ne trudi. A ja, kao i uvek, reagujem na ljude koji mi prilaze sa izrazitom odlučnošću. Ona je bila istovremeno uporna i strpljiva pri zavodjenju.

Tokom narednih meseci sve smo se više zbližavale i saznala sam da više lokalnih momaka koje sam poznavala rade za nju, što mi je nekako ulivalo sigurnost. Očarala me je nedopuštena avantura koju je Nora oličavala. Kada bi otputovala u Evropu ili jugoistočnu Aziju, maltene bih se preselila u njenu kuću da bih se starala o njenim voljenim crnim mačkama, Edit i Dum-Dum. Zvala bi me u nemoguće doba noći, sa druge strane sveta, da pita kako su mace, a telefonska linija je šuštalala i škljocala zbog udaljenosti. Pazila sam da sve ostane diskretno – izbegavala sam sva pitanja uveliko radoznalih prijatelja.

Pošto su se sve poslovne aktivnosti dešavale van grada, postojanje droge meni je delovalo potpuno apstraktno. Nisam poznavala nikoga ko koristi heroin; nikada nisam razmišljala o patnjama zavisnika. Jednog prolećnog dana Nora se vratila kući sa novim *mazda mijata* kabrioletom i koferom punim novca. Istresla je novčanice na krevet i počela da se valja po njima, gola, kikoćući se. To je bila njena najveća zarada dosad. Uskoro sam se vozila u toj *mijati* sa Lenijem Kravicom koji je želeo da zna: „*Are You Gonna Go My Way?*“*

Uprkos bizarnoj ljubavnoj situaciji sa Norom (ili možda baš zbog toga), znala sam da moram da odem iz Northemptona i učinim nešto. Moja drugarica Liza i ja štedele smo od bakšiša i rešile da ostavimo posao u pivnici i krenemo za San Francisko čim prođe leto. (Liza nije znala ništa o Norinim tajnim aktivnostima.) Kad sam to rekla Nori, odgovorila je da bi volela da živi u San Francisku i predložila mi da odemo tamo u potragu za stanom. Bila sam zapanjena silinom njenih osećanja prema meni.

Nekoliko nedelja pre nego što ću napustiti Northempton, Nora je saznala da mora da se vrati u Indoneziju. „Zašto ne bi pošla sa mnom,

* *Ideš li mojim putem?* (engl.) – pesma Lenija Kravica.

da mi praviš društvo?“ predložila je. „Ne moraš ništa da radiš, samo budi sa mnom.“

Ranije nisam napuštala Sjedinjene Američke Države. Iako je trebalo da počnem novi život u Kaliforniji, ponuda je bila neodoljiva. Želela sam avanturu, a Nora je nudila upravo to. Onima koji su iz Northemptona putovali sa njom na egzotična mesta kao pomoćnici nije se nikad ništa loše desilo – vraćali su se puni priča koje su samo odabrani smeli da slušaju. Zaključila sam da nema ničeg lošeg ako krenem da pravim Nori društvo. Dala mi je novac da kupim kartu od San Franciska do Pariza i rekla je da će me na aerodromu *Šarl de Gol*, na šalteru *Garuda era*, čekati karta za Bali. Vrlo jednostavno.

Norino pokriće za ilegalne aktivnosti glasilo je da ona i njen saučesnik, tip sa jarećom bradicom po imenu Džek, osnivaju umetničko-književni časopis – što jeste zvučalo sumnjivo, ali bilo je dovoljno maglovito da prođe. Kada sam rekla prijateljima i porodici da se selim u San Francisko i da ću raditi za časopis, što uključuje mnogo putovanja, svi su bili iznenađeni i sumnjičavi prema takvom poslodavcu. Odbijala sam sva pitanja i izigravala tajanstvenu ženu. Dok sam sa Lizom B. vozila od Northemptona ka zapadu, osećala sam se kao da konačno započinjem život. Bila sam spremna na sve.

Liza i ja vozile smo bez prekida od Masačusetsa do granice Montane, smenjajući se za volanom. Negde sredinom noći zaustavile smo se na odmorištu kraj auto-puta da prespavamo, ali probudile smo se na vreme da vidimo veličanstveno svitanje nad Montanom. Ne sećam se da sam ikada bila toliko srećna. Posle malo zadržavanja u ovoj državi, pohitale smo kroz Vajoming i Nevadu, sve dok se konačno nismo našle na mostu Bej bridž, ulazeći u San Francisko. Trebalo je da stignem na avion.

Šta će mi biti potrebno za put u Indoneziju? Nisam imala pojmama. Uzela sam malu sportsku torbu i spakovala crne svilene pantalone, pripijenu haljinu, farmerke odsečenih nogavica, tri majice, crvenu svilenu košulju, crnu mini-suknju, opremu za trčanje i par crnih kaubojskih čizama. Bila sam toliko uzbuđena da sam potpuno zaboravila da ponesem kupaći kostim.

Čim sam sletela u Pariz, otišla sam pravo na šalter *Garuda era* da preuzmem kartu za Bali. Tamo niko nije znao ništa o tome. Sva

izbezumljena, otišla sam u aerodromski restoran, naručila kafu i pokušala da smislim šta mi je činiti. Mobilni telefoni i imejlovi još su bili budućnost, pa nisam imala pojma kako da obavestim Noru; pretpostavljala sam da je nastala nekakva zabuna. Na kraju sam ustala, otišla do trafike, kupila turistički vodič kroz Pariz i odabrala jeftin hotel u Šestom arondismanu. (Moja jedina kreditna kartica imala je vrlo nizak limit.) Iz hotelske sobe imala sam pogled na pariske krovo-ve. Pozvala sam Džeka, Norinog starog prijatelja, a sada i poslovnog partnera, u SAD. Nije mi se dopadao, bio je neprijatan i uobražen i opsednut prostitutkama.

„Zaglavljena sam u Parizu. Ništa što mi je Nora rekla nije se ostvarilo. Šta da radim?“, pitala sam.

Džek je zvučao vrlo iziritirano, ali zaključio je da ne može da me prepusti samoj sebi. „Idi i nađi *Vestern junion*. Sutra ću ti poslati pare za kartu.“

Poslao ih je tek kroz nekoliko dana, ali to mi nije smetalo; lutala sam Parizom u izmaglici uzbuđenja, upijajući sve oko sebe. U poređenju sa većinom Francuskinja, izgledala sam kao tinejdžerka, pa sam zbog toga kupila par prekrasnih crnih mrežastih hulahopki, koje su se odlično slagale sa mojom mini-suknjom i *martinkama*. Ne bi mi smetalo ni da zauvek ostanem u Parizu. Bila sam u raj, potpuno sama.

Kada sam izašla iz aviona posle trinaest sati leta do Balijsa, iznenadila sam se kad sam videla ko me čeka – nekadašnji kolega iz pivnice, Bili, za glavu viši od svih Indonežana, sa širokim osmehom na pegavom licu. Mogao bi da prođe kao moj brat, sa blistavim plavim očima i kosom boje slame. „Nora te čeka u letovalištu. Dopašće ti se ovde!“, rekao je. Kad sam se sastala sa Norom u luksuznoj sobi, odjednom mi je postalo neprijatno u tom neobičnom okruženju. No ona se ponašala kao da je sve sasvim normalno.

Bali je bio večita bahanalija: dani i noći sunčanja, pića i plesa do sitnih sati, sa Norinom ekipom gej momaka, svih lepih meštana koji bi poželeti da nam pomognu u trošenju novca i mladih Evropljana i Australijanaca koje smo sretale u klubovima duž plaže Kuta. Otišla

sam na tržnicu da kupim bikini i sarong, cenkala sam se za drvene maske i srebrni nakit, šetala se crnim drumovima Nusa Dua pričajući sa ljubaznim meštanima. Izleti u hramove, paraglajding i ronjenje sa opremom takođe su bili sjajna razonoda – instruktori ronjenja divili su se elegantnoj plavoj ribi dugačkih peraja koju sam istetovirala na vratu još u Americi, i rado su mi pokazivali sopstvene tetovaže. No uživanje su često prekidali Norini napeti telefonski razgovori sa Aladžijem ili Džekom.

Njihov posao bio je vrlo jednostavno organizovan. Aladži je iz zapadne Afrike nagoveštavao određenim osobama u SAD da ima „ugovor“ na određenu količinu droge (obično je bilo reći o specijalno izrađenim koferima kod kojih je heroin bio ušiven u postavu). Isporuka je mogla da bude na velikom broju mesta po svetu. Ljudi kao Nora i Džek (u osnovi podizvođači) organizovali bi da koferi budu transportovani u SAD, gde su ih predavali anonimnim kuririma. Njihovo je bilo da osmisle način transporta – regrutovali bi kurire, obučili ih kako da neprimećeni prođu kroz carinu, platili bi im „letovanje“ i honorar povrh toga.

Nora i Džek nisu bili jedini sa kojima je Aladži radio; Nora se, zapravo, nadmetala sa Džonatanom Bibijem, „trgovcem umetničkim delima“, koji ju je u početku obučavao, ko će dobiti više „ugovora“. Napetost koju sam primećivala kod Nore poticala je upravo od toga koliko je „ugovora“ bilo na raspolaganju, da li ona i Džek mogu da ih ostvare, i da li će paketi droge stići onda kada je predviđeno – a svi ti faktori menjali su se iz trenutka u trenutak. Za ovaj posao bilo je potrebno mnogo fleksibilnosti i još više gotovine.

Kada bi novca ponestalo, poslali bi me da preuzimam Aladžijeve uputnice u raznim bankama – što je takođe bilo krivično delo, mada ja to nisam znala. Jednom prilikom su me poslali u Džakartu, a jedan od planiranih nosača droge zamolio je da pođe sa mnom. Bio je to mladi gej iz Čikaga koji je isprva bio sav u darkerskom fazonu, ali se posle upristojio i izgledao je kao pravi student-štreber, a u otmenom hotelu mu je bilo dosadno. Tokom duge vožnje po vrućini kroz ogromni grad, očarali su nas saobraćajna gužva, kavezi sa kućicama na prodaju kraj samog drumu, i tipovi ljudi kakvi se mogu videti samo

u južnoazijskoj metropoli. Kraj jednog semafora ležao je prosjak, na sred ulice, i tražio milostinju. Koža mu je bila skoro crna od sunca, i nije imao noge. Počela sam da spuštam prozor kako bih mu dala delić onih stotina hiljada rupija koje sam imala kod sebe.

Moj saputnik je jeknuo i skupio se u sedištu. „Nemoj!“, povikao je.

Pogledala sam ga, zbunjena i zgađena. Taksista je uzeo novac od mene i pružio ga prosjaku kroz svoj prozor. Nastavili smo vožnju u potpunosti tišini.

Trebalo je da ubijemo mnogo vremena. Trošili smo energiju po klubovima na plaži, oficirskim bilijarskim salama u Džakarti, noćnim klubovima kao što je *Tanamur*, koji su maltene bordeli. Nora i ja smo išle u šoping, kod kozmetičara, putovale smo u druge delove Indonezije – samo nas dve, kao par. Nismo se uvek slagale.

Tokom izleta na Krakatau unajmile smo vodiča da nas povede u planinu, koja je bila obrasla gustom, vlažnom džunglom. Bilo nam je vrućina i preznojavale smo se. Zaustavili smo se da ručamo kraj prekrasnog rečnog jezera na vrhu visokog vodopada. Posle kupanja, Nora me je izazvala da skočim sa vodopada, koji je bio visok bar deset metara.

„Da li si video da ljudi skaču?“, upitala sam vodiča.

„O da, gospođice“, smešio se on.

„Da li si ti nekad skočio?“

„O ne, gospođice“, rekao je sa istim osmehom.

Ipak, izazov je izazov. I dalje gola posle kupanja, počela sam da se primičem ivici stene koja je izgledala kao najlogičnije mesto za skok. Vodopad je tutnjao. Videla sam uskovitlanu, neprozirnu zelenu vodu u podnožju. Bila sam užasnuta i odjednom mi se činilo da to uopšte nije dobra ideja. Stena je bila klizava i, dok sam uzalud pokušavala da se vratim unazad, shvatila sam da ću ipak morati da skočim; nije bilo drugog načina. Prikupila sam svu fizičku snagu i skočila sa stene, vrišteći dok sam padala duboko u zeleni ponor pod sobom. Isplivala sam na površinu, smejući se od oduševljenja. Samo malo kasnije, Nora je skočila za mnom, takođe vrišteći.

„Totalno si luda!“ rekla je kad je izbila na površinu.

„Znači, ne bi skočila prva da sam se ja uplašila?“ upitala sam iznenađeno.

„Ni pod razno!“ odgovorila je. Trebalo je tada da shvatim da se Nori ne može verovati.

Indonezija je nudila naizgled beskonačan izbor iskustava, ali postojala je i mračna strana svega toga. Nikada nisam videla toliko strašno siromaštvo kao u Džakarti, niti takav bezdušni kapitalizam na delu u ogromnim fabrikama, niti čula toliko teksaskog akcenta u hotelskom predvorju, gde su direktori naftnih kompanija svraćali na piće. Mogla sam provesti prijatan sat ćaskajući u baru sa postarijim Britancem o lepotama San Franciska i o njegovim nagrađivanim hrtovima koje odgaja kod kuće, a ako bih na rastanku zatražila njegovu vizitkartu, ljubazno bi mi rekao da je on trgovac oružjem. Kad bih se u sumrak vozila liftom na vrh *Džakarta grand hajata*, izašla bih u bujnu baštu i počela da oprčavam krugove na stazi na krovu, i mogla sam da čujem muslimanski poziv na molitvu kako odjekuje od džamije do džamije širom grada.

Posle više nedelja osećala sam i tugu i olakšanje kad je došlo vreme da se oprostim od Indonezije i vratim na zapad. Stvarno sam se uželela kuće.

Tokom četiri meseca neprekidno sam putovala sa Norom, povremeno svraćajući u SAD samo na po nekoliko dana. Živele smo pod neprekidnim pritiskom, ali zapravo je bilo i nepodnošljivo dosadno. Nisam imala šta da radim osim da pravim Nori društvo dok se bavila svojim „nosačima“. Lutala sam ulicama nepoznatih gradova, potpuno sama. Osećala sam se odvojenom od sveta, čak i dok sam ga razgledala – osoba bez mesta i cilja. Nisam želela takvu vrstu avanture. Lagala sam porodici o životu koji vodim i sve više mi je bilo dosta ove nove, dilerske „porodice“.

Tokom jednog kratkog boravka u SAD, kada sam posetila svoju pravu i vrlo sumnjičavu porodicu, Nora mi je telefonirala i rekla da moram da je dočekam u Čikagu. Tamošnji aerodrom je važio za „siguran“, šta god to značilo, i zato je droga išla baš tuda. Srele smo se u hotelu *Kongres* na Aveniji Mičigen. Kakva rupa, pomislila sam. Bila

sam naviknuta na hotele tipa *Mandarin oriental*. Nora je kratko objasnila da moram da putujem sledećeg dana i prenesem novac koji treba ostaviti u Briselu. Morala je to da uradi za Aladžija, a ja sam morala da uradim za nju. Nikada ništa nije tražila od mene, ali sada je tražila ovo. Nekako sam osećala da sam samu sebe dovela u ovu situaciju i da ne mogu da odbijem. Plašila sam se, ali pristala sam.

U Evropi se situacija pogoršavala. Nori je bilo sve teže da održava posao, sve više je rizikovala sa nosačima, a to je bilo stvarno strašno. Njen partner Džek nam se pridružio u Belgiji, a onda je sve pošlo nizbrdo. Smatrala sam da je on pohlepan, samoživ i opasan. Videla sam i da mu Nora veruje mnogo više nego meni.

Bila sam uplašena i očajna i povukla sam se u skoro potpuno ćutanje dok smo svi zajedno išli iz Belgije u Švajcarsku. U Cirihu sam bila potištena, sama i bez prijatelja, dok su Nora i Džek pravili planove. Gledala sam *Klavir* tri puta zaredom, zahvalna što me je preneo na neko drugo mesto i u drugo vreme, iako sam tokom čitave projekcije tiho plakala.

Kad mi je Nora jasno stavila do znanja kako očekuje od mene da nosim drogu, znala sam da joj više nisam važna osim kao sredstvo da zaradi novac. Poslušno sam „izgubila“ pasoš da bih dobila novi. Opremila me je naočarima, biserima i ružnim mokasinama. Uzalud je pokušavala da debelim slojem šminke sakrije tetovažu ribe na mom vratu. Naloženo mi je da napravim konzervativnu frizuru. Tako sam u subotu po podne morala da lutam po pljusku u potrazi za frizerom koji će moju predugu plavu kosu pretvoriti u nešto pristojno, pa sam na kraju sva mokra upala u mali salon, peti po redu. U prethodna četiri su me dočekali s tipičnom švajcarskom hladnoćom, ali ovde sam začula blag, vrlo poznat naglasak. „Mogu li da vam pomognem?“

Skoro da sam se rasplakala kada sam videla momka koji je to pitao – divnog mladog južnjaka Fenvika, koji je ličio na Terensa Trenta D'Arbija. Uzeo je moj mokri kaput, posadio me u stolicu, skuvao mi čaj i napravio mi frizuru. Bio je radoznao ali vrlo uviđavan dok sam pokušavala da objasnim otkud ja u njegovom salonu. Pričali smo o

Nju Orleansu, o muzici i o Cirihi. „Ovo je sjajan grad, ali imamo velikih problema sa heroinom. Bukvalno vidiš ljude kako leže po ulicama obeznanjeni.“ Obuzeo me je stid. Želela sam da odem kući. Naširoko sam zahvaljivala Fenviku dok sam izlazila iz salona – to je bio jedini prijatelj kojeg sam stekla poslednjih meseci.

U bilo kojem trenutku, posle samo jednog telefonskog poziva, moja porodica bi mi pomogla da se izvučem iz gužve u koju sam se sama uvalila, ali ja ih nikad nisam pozvala. Mislila sam da moram sama da istrpim, oslanjajući se isključivo na ljubaznost nepoznatih osoba poput Fenvika. Ja sam sama upala u ovu nevolju, i ja sama moram stići do nekakvog rešenja, mada sam se sad već ozbiljno plašila da će rešenje biti veoma mračno.

Nora i Aladži su smislili razrađen i opasan plan zamene kofera na ciriškom aerodromu, ali droga koju je trebalo da prenesem, srećom, uopšte nije stigla, pa sam za dlaku uspeła da izbegnem da postanem nosač droge. Izgledalo je da je samo pitanje trenutka kada će nastupiti katastrofa, a ja sam bila u nevoljama do guše. Znala sam da moram da pobegnem. Kada smo se vratile u Ameriku, uskočila sam na prvi avion za Kaliforniju. Sa bezbedne Zapadne obale prekinula sam sve veze sa Norom i ostavila svoj zločinački život za sobom.

Poglavlje dva

Sve se promenilo u trenutku

San Francisco je bio odlično utočište – možda jesam bila čudak, ali bar sam bila među sebi sličnima. Našla sam stan koji ću deliti sa starijim prijateljem Alfijem, sa kojim sam radila u pivnici još na Istočnoj obali, a koji je sada takođe prešao u San Francisco. Bila sam sva kontuzovana i osećala sam se kao zadimljeni komad Skajlaba* koji je pao iz orbite nazad na Zemlju. Kad Alfi nije bio tu, sedela sam na podu u stanu i razmišljala o onom što sam učinila, zaprepašćena saznanjem koliko sam daleko odlutala i šta sam sve bila spremna da činim tokom puta. Zaklinjala sam se da više nikada neću izgubiti osećanje ko sam, ni zbog koga i ni zbog čega.

Posle nekoliko meseci u podzemlju potrajalo je dok sam se privikla na normalan život. Suviše dugo sam živela od posluge u sobi, egzotike i strepnje. Srećom, ovde sam imala nekoliko odličnih prijatelja sa studija i oni su me uzeli pod svoje, uvlačeći me u svet posla, roštilja, softbola i drugih divnih rituala. Ostavila sam pušenje.

Sve vreme sam strahovala zbog novca i smesta sam našla dva posla. Rano ujutro sam ustajala da odem na posao broj jedan u Kastru; otvarala sam *Džozin salon sokova i kabare* u sedam, a kući sam dolazila kasno uveče pošto sam odradila smenu kao hostesa u otmenom italijanskom restoranu na drugom kraju grada. Najzad sam pronašla

* Skajlab (engl. *Skylab*) – prva američka orbitalna svemirska stanica sa ljudskom posadom, lansirana 1973, a zbog oštećenja pri lansiranju korišćena je relativno kratko. Iščekivanje pada Skajlaba 1979. izazvalo je zabrinutost na celoj planeti jer se nije znalo gde će pasti. (Prim. prev.)